

31985L0374

L 210/29

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

7.8.1985

DIREKTIVA SVETA
z dne 25. julija 1985
o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako

(85/374/ES)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti, zlasti člena 100 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ker je približevanje tistih zakonov držav članic v zvezi z odgovornostjo proizvajalca za škodo, ki je nastala zaradi napake na njegovih proizvodih, potrebno, zato ker utegnejo obstoječa razhajanja izkriviti konkurenco in škodovati prostemu pretoku blaga znotraj skupnega trga ter imeti za posledico različne stopnje varstva potrošnika pred škodo, ki jo proizvod z napako povzroči njegovemu zdravju ali premoženju;

ker je odgovornost proizvajalca za brezhibnost proizvoda edini način za ustrezno rešitev tega problema, ki je značilen za naš čas hitro se razvijajoče tehnike, da bi pravično razdelili tveganje, ki je vgrajeno v sodobno tehnološko proizvodnjo;

ker bi se morala odgovornost za brezhibnost uporabljati samo za premičnine, ki so industrijsko proizvedene; ker je zato primerno izključiti odgovornost za kmetijske in lovske proizvode, razen v primerih, ko so bili industrijsko predelani, kar bi utegnilo povzročiti napako na teh proizvodih; ker bi morala odgovornost po tej direktivi veljati tudi za premičnine, ki se uporabljajo pri izgradnji nepremičnin ali so vanje vgrajene;

ker varstvo potrošnika zahteva odgovornost vseh proizvajalcev, ki so udeleženi v proizvodnem procesu, kolikor je imel njihov dokončani proizvod, sestavni del ali surovina, ki so jo dobavili,

napako; ker bi se iz istega razloga morala odgovornost razširiti tudi na uvoznike proizvodov v Skupnost in na osebe, ki se predstavljajo kot proizvajalci s pritrjevanjem njenega imena, blagovne znamke ali drugega razpoznavnega znaka, ali ki dobavijo proizvod, katerega proizvajalca ni mogoče identificirati;

ker varstvo potrošnika zahteva, da ima oškodovanec v primerih, ko za isto škodo odgovarja več oseb, možnost zahtevati polno odškodnino od katerekoli od njih;

ker je za zaščito telesne integritete in premoženja potrošnika treba napako proizvoda določiti s sklicevanjem na njegovo varnost, ki jo širša javnost upravičeno pričakuje, in ne s sklicevanjem na njegovo ustreznost uporabe; ker je varnost ocenjena z izključitvijo vsake zlorabe proizvoda, ki v danih okoliščinah ni smiselna;

ker pravična razdelitev tveganja med oškodovancem in proizvajalcem pomeni, da je proizvajalec lahko oproščen odgovornosti, če dokaže obstoj nekaterih razbremenilnih okoliščin;

ker varstvo potrošnika zahteva, da ravnanja ali opustitve tretjih oseb, ki so prispevale k povzročitvi škode, ne vplivajo na odgovornost proizvajalca; ker pa se lahko sokrivda oškodovanca upošteva pri zmanjšanju ali izključitvi take odgovornosti;

ker varstvo potrošnika zahteva odškodnino za smrt ali telesno poškodbo, pa tudi za škodo na premoženju; ker bi morala slednja vendarle biti omejena na blago za zasebno rabo ali potrošnjo in biti podvržena zmanjšanju minimalnega fiksnega zneska, da bi se izognili prevelikemu številu sodnih sporov; ker ta direktiva ne posega v plačila odškodnine za bolečine in trpljenje ter drugo nematerialno škodo, po potrebi predvideno po pravu, ki se uporabi v sporu;

ker je enotni zastaralni rok za uveljavljanje odškodnine v interesu oškodovanca in proizvajalca;

⁽¹⁾ UL C 241, 14.10.1976, str. 9 in UL C 271, 26.10.1979, str. 3.

⁽²⁾ UL C 127, 21.5.1979, str. 61.

⁽³⁾ UL C 114, 7.5.1979, str. 15.

ker se proizvodi s časom obrabljajo, ker se razvijajo višji varnostni standardi ter ker raven znanosti in tehnologije napreduje; ker zato ne bi bilo primerno, če bi bil proizvajalec odgovoren za napake njegovega proizvoda neomejen čas; ker bi zato morala odgovornost po razumnem času prenehati brez poseganja v pravne zahteve v teku;

ker za doseganje učinkovitega varstva potrošnikov ne bi smelo biti dovoljeno nobeno pogodbeno odstopanje v zvezi z odgovornostjo proizvajalca do oškodovanca;

ker lahko oškodovanec v skladu s pravnimi sistemi držav članic zahteva odškodnino na podlagi pogodbene odgovornosti ali na podlagi nepogodbene odgovornosti, ki ni predvidena v tej direktivi; kolikor take določbe prav tako služijo cilju doseganja učinkovitega varstva potrošnikov, ta direktiva nanje ne bi smela vplivati; ker bi morali biti, kolikor je v državi članici na področju farmacevtskih izdelkov učinkovito varstvo že doseženo s posebnim sistemom odgovornosti, odškodninski zahtevki na podlagi tega sistema še vedno mogoči;

ker je odgovornost za jedrsko poškodbo ali škodo v vseh državah članicah že urejena z ustreznimi posebnimi pravili, je bilo tovrstno škodo mogoče izključiti s področja uporabe te direktive;

ker lahko izključitev primarnih kmetijskih proizvodov in lovskih proizvodov s področja uporabe te direktive za nekatere države članice zaradi pričakovanj od varstva potrošnikov pomeni neupravičeno omejitev takega varstva, bi morale biti državi članici omogočeno, da razširi odgovornost tudi na take proizvode;

ker lahko iz istih razlogov proizvajalčeva možnost, da je oproščen odgovornosti, če dokaže, da raven znanosti in tehničnega napredka v času, ko je dal proizvod v promet, ni bila takšna, da bi bilo mogoče napake odkriti, v nekaterih državah članicah pomeni neupravičeno omejevanje varstva potrošnika; ker bi zato države članice morale imeti možnost v svoji zakonodaji ohraniti ali z novo zakonodajo sprejeti, da ta razbremenilna okoliščina ni dovoljena; ker pa bi morala v primeru nove zakonodaje biti v Skupnosti uporaba tega odstopanja odvisna od postopka mirovanja, da bi raven varstva potrošnika v celotni Skupnosti po možnosti dvignili enotno;

ker je ob upoštevanju pravne tradicije v večini držav članic neprijemljivo določiti zgornjo finančno mejo proizvajalčeve odgovornosti za brezhibnost proizvodov; ker pa je, kolikor obstajajo

različne tradicije, mogoče dovoliti, da država članica lahko odstopa od načela neomejene odgovornosti z določitvijo meje popolne odgovornosti proizvajalca za škodo, ki nastane s smrtjo ali telesno poškodbo in jo povzročijo enaki artikli z isto napako, če je ta meja določena dovolj visoko, da zagotavlja ustrezno varstvo potrošnika in pravilno delovanje skupnega trga;

ker iz tega izhajajoča uskladitev zaenkrat ne more biti popolna, vendar odpira pot k večji uskladitvi; ker je zato potrebno, da Svet redno prejema poročila Komisije o izvajanju te direktive, po potrebi skupaj z ustreznimi predlogi;

ker je v tem pogledu še posebej pomembno, da se opravi ponovni pregled tistih delov direktive, ki se nanašajo na odstopanja, odprta za države članice, da se po izteku zadostnega časovnega obdobja zberejo praktične izkušnje o vplivih teh odstopanj na varstvo potrošnikov in delovanje skupnega trga,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Proizvajalec je odgovoren za škodo, ki jo povzroči napaka na njegovem proizvodu.

Člen 2

V tej direktivi „proizvod“ pomeni vsako premično stvar, razen primarnih kmetijskih proizvodov in lovskih proizvodov, tudi kadar je del druge premične ali nepremične stvari. „Primarni kmetijski proizvodi“ pomenijo pridelke, živinorejske in ribiške proizvode, razen proizvodov, ki so prvič predelani. Proizvod vključuje tudi električno energijo.

Člen 3

1. „Proizvajalec“ pomeni proizvajalca dokončanih proizvodov, katere koli surovine ali sestavnega dela ali vsako osebo, ki se s svojim imenom, blagovno znamko ali drugim razlikovalnim znakom na proizvodu predstavlja kot njegov proizvajalec.

2. Brez poseganja v odgovornost proizvajalca se za proizvajalca v smislu te direktive šteje tudi vsaka oseba, ki v okviru njene poslovne dejavnosti uvaža v Skupnost proizvod za prodajo, najem, leasing ali kakršno koli obliko distribucije.

3. Če proizvajalca proizvoda ni mogoče identificirati, se vsak dobavitelj proizvoda šteje za proizvajalca, razen če v razumnem času obvesti oškodovanca o identiteti proizvajalca ali osebe, ki mu je proizvod dobavila. Enako velja za uvožen proizvod, kadar na njem ni navedene identitete uvoznika v smislu odstavka 2, četudi je ime proizvajalca navedeno.

Člen 4

Oškodovanec mora dokazati škodo, napako ter vzročno zvezo med napako in škodo.

Člen 5

Kjer je na podlagi določb te direktive za isto škodo odgovornih več oseb, so odgovorne solidarno, brez poseganja v določbe nacionalnega prava v zvezi z regresno pravico.

Člen 6

1. Proizvod ima napako, kadar varnost proizvoda ni takšna, kakor jo lahko oseba ob upoštevanju vseh okoliščin upravičeno pričakuje, vključno s:

- (a) predstavitvijo proizvoda;
- (b) predvidljivo uporabo proizvoda na razumen način;
- (c) časom, ko je bil proizvod dan v promet.

2. Ne šteje se, da ima proizvod napako samo zato, ker je bil pozneje dan v promet boljši proizvod.

Člen 7

Po tej direktivi proizvajalec ni odgovoren za škodo, če dokaže:

- (a) da proizvoda ni dal v promet; ali
- (b) da je ob upoštevanju okoliščin verjetno, da napaka, ki je povzročila škodo, ni obstajala v času, ko je dal proizvod v promet, ali da je ta napaka nastala pozneje; ali
- (c) da proizvoda ni niti izdelal za prodajo ali kakršno koli obliko distribucije v ekonomske namene niti ga ni izdelal ali distribuiral v okviru svoje poklicne dejavnosti; ali

(d) da je napaka posledica skladnosti proizvoda z obveznimi prisilnimi predpisi; ali

(e) da raven znanosti in tehničnega napredka v času, ko je dal proizvod v promet, ni bila takšna, da bi bilo mogoče napako na proizvodu odkriti; ali

(f) v primeru proizvajalca sestavnega dela, da je napaka nastala zaradi konstrukcije proizvoda, v katerega je bil sestavni del vgrajen, ali da je napaka nastala zaradi navodil proizvajalca proizvoda.

Člen 8

1. Brez poseganja v določbe nacionalnega prava v zvezi z regresno pravico se odgovornost proizvajalca ne zmanjša, kadar škodo povzroči napaka na proizvodu in hkrati ravnanje ali opustitev tretje osebe.

2. Odgovornost proizvajalca se lahko ob upoštevanju vseh okoliščin zmanjša ali izključi, kadar škodo povzroči napaka na proizvodu in hkrati krivda oškodovanca ali katere koli osebe, za katero odgovarja oškodovanec.

Člen 9

„Škoda“ v členu 1 pomeni:

- (a) škodo, ki jo povzroči smrt ali telesna poškodba;
- (b) poškodbo ali uničenje druge stvari, ki ni sam proizvod z napako in dosega vrednost 500 ECU, če je navedena stvar:
 - (i) take vrste, ki je običajno namenjena za zasebno rabo ali potrošnjo, in
 - (ii) jo je oškodovanec uporabljal pretežno za lastno zasebno rabo ali potrošnjo.

Ta člen ne posega v nacionalne predpise v zvezi z nematerialno škodo.

Člen 10

1. Države članice svoji zakonodaji določijo triletni zastaralni rok za uveljavljanje odškodninskih zahtevkov na podlagi te direktive. Zastaralni rok prične teči od dne, ko je oškodovanec zvedel ali bi moral zvedeti za škodo, napako in identiteto proizvajalca.

2. Ta direktiva ne vpliva na predpise držav članic, ki urejajo zadržanje ali pretrganje zastaralnega roka.

Člen 11

Države članice v svoji zakonodaji določijo, da pravice, ki jih ima oškodovanec po tej direktivi, prenehajo po izteku 10 let od dne, ko je dal proizvajalec dejanski proizvod, ki je povzročil škodo, v promet, razen če je oškodovanec v tem času sprožil sodni postopek zoper proizvajalca.

Člen 12

Odgovornost proizvajalca do oškodovanca, ki izhaja iz te direktive, ne sme biti omejena ali izključena s klavzulo, ki bi omejevala njegovo odgovornost ali ga oproščala odgovornosti.

Člen 13

Ta direktiva ne vpliva na pravice, ki jih lahko ima oškodovanec na podlagi prepisov o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti ali na podlagi posebnega sistema odgovornosti, ki obstaja v trenutku uradnega sporočila te direktive.

Člen 14

Ta direktiva se ne uporablja za poškodbo ali škodo, ki izvira iz jedrskih nesreč in je zajeta v mednarodnih konvencijah, ki so jih ratificirale države članice.

Člen 15

1. Vsaka država članica lahko:

(a) z odstopanjem od člena 2 v svoji zakonodaji določi, da pod pojem „proizvod“ iz člena 1 te direktive sodijo tudi primarni kmetijski proizvodi in lovski proizvodi;

(b) z odstopanjem od člena 7(e) v tej zakonodaji obdrži ali s pridržkom postopka iz odstavka 2 tega člena določi, da je proizvajalec odgovoren, četudi dokaže, da raven znanosti in tehničnega napredka v času, ko je dal proizvod v promet, ni bila takšna, da bi bilo mogoče napako na proizvodu odkriti.

2. Država članica, ki želi uvesti ukrep iz odstavka 1(b) predloži Komisiji besedilo predlaganega ukrepa. Komisija o tem obvesti druge države članice.

Zadevna država članica zadrži predlagani ukrep devet mesecev po tem, ko je o njem obvestila Komisijo, in ga uvede le pod pogojem, da Komisija v tem času ni predložila Svetu predloga za spremembo direktive v zvezi s to zadevo. Če pa Komisija v treh

mesečih od prejema navedene informacije ne obvesti zadevne države članice, da namerava predložiti Svetu tak predlog, lahko država članica takoj sprejme predlagani ukrep.

Če pa Komisija predloži Svetu tak predlog za spremembo direktive v zgoraj navedenih devetih mesecih, zadevna država članica zadrži predlagani ukrep nadaljnjih 18 mesecev od dneva predložitve predloga.

3. Deset let po dnevu uradnega sporočila te direktive Komisija predloži Svetu poročilo o tem, kako odločitve sodišč v zvezi z uporabo člena 7(e) in odstavka 1(b) vplivajo na varstvo potrošnika in delovanje skupnega trga. Ob upoštevanju tega poročila Svet na predlog Komisije in po pogojih člena 100 Pogodbe odloči o razveljavitvi člena 7(e).

Člen 16

1. Vsaka država članica lahko določi, da se celotna odgovornost proizvajalca za škodo zaradi smrti ali telesne poškodbe, ki so jo povzročili enaki predmeti z isto napako, omeji na znesek, ki ne sme biti manjši od 70 milijonov ECU.

2. Deset let po dnevu uradnega sporočila te direktive mora Komisija predložiti Svetu poročilo o tem, kako je finančna omejitev odgovornosti pri tistih državah članicah, ki so uporabile možnost, predvideno v odstavku 1, vplivala na varstvo potrošnika in delovanje skupnega trga. Ob upoštevanju tega poročila Svet na predlog Komisije in po pogojih člena 100 Pogodbe odloči o razveljavitvi odstavka 1.

Člen 17

Ta direktiva se ne uporablja za proizvode, ki so bili dani v promet pred začetkom veljavnosti določb iz člena 19.

Člen 18

1. Za namene te direktive je ECU opredeljen z Uredbo (EGS) št. 3180/78 ⁽¹⁾, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EGS) št. 2626/84 ⁽²⁾. Protivrednost v nacionalni valuti se prvotno izračuna po tečaju, veljavnem na dan sprejetja te direktive.

2. Vsakih 5 let Svet na predlog Komisije preuči in po potrebi revizira zneske v tej direktivi glede na ekonomske in monetarne trende v Skupnosti.

⁽¹⁾ UL L 379, 30.12.1978, str. 1.

⁽²⁾ UL L 247, 16.9.1984, str. 1.

Člen 19

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje v treh letih od uradnega obvestila te direktive. O tem takoj obvestijo Komisijo ⁽¹⁾.

2. Postopek iz člena 15(2) se uporablja od dneva uradnega obvestila te direktive.

Člen 20

Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, naknadno sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 21

Komisija vsakih pet let Svetu predstavi poročilo o uporabi te direktive in po potrebi predloži ustrezne predloge.

Člen 22

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 25. julija 1985

Za Svet

Predsednik

J. POOS

⁽¹⁾ Ta direktiva je bila državam članicam uradno sporočena 30. julija 1985.